

دوره یازدهم قانون گذاری

جلسه - ۶۵

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

بانضمام متن قوانین

سه شنبه ۸ آذر ماه ۱۳۱۷

شماره مسلسل - ۸۵۴

چاپخانه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروع مجلس روز سه شنبه ۸ آذر ماه ۱۳۱۷

فهرست مطالب:

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - تقدیم و تصویب لایحه اعطای صفت ایرانی به والا حضرت شاهزاده فوزیه
- ۳ - موافق و دستور جلسه بعد - ششم جلسه

(مجلس يك ساعت پیش از ظهر بریاست آقای استقندیار تشکیل گردید)

صورت مجلس روز یکشنبه ۶ آذر ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (خیر) صورت مجلس تصویب شد.

[۲ - تقدیم و تصویب لایحه اعطای صفت ایرانی به والا حضرت شاهزاده فوزیه]

رئیس - آقای نخست وزیر

نخست وزیر - خاطر آقایان عتدما را طرح مواضاتی که بین والا حضرت همایونی و والا حضرت فوزیه در بین است مستحضر است و آقایان مسبق هستند که نامزدی رسمی این مواضات در چندی قبل بعرض مجلس شورای ملی رسید (صحیح است) چون لازم بود که این امر مبارک و مهم بانعام تشریفات قانونی انجام گیرد

لایحه ایست که با اجازه عالی حضرت همایونی از طرف دولت راجع باعطاء صفت ایرانی به والا حضرت فوزیه تنظیم و بنید دو فوریت تقدیم مجلس شورای ملی میشود (لایحه مزبور در بین کف زدن متدحضراته بگردید)
رئیس - خوانده میشود:

مجلس شورای ملی: بطوریکه مجلس شورای ملی استحضار دارند با اجازه عالی حضرت همایون شاهنشاهی نامزدی بین والا حضرت همایون شاهپور احمد رضا ولیعهد ایران و والا حضرت فوزیه دختر اتلی حضرت مرحومه ملک نورد و خواهر عالی حضرت ملک فاروق پادشاه مصر نقر و اعلام گردیده و اینک لازم است قبل از

مذاکرات مشروع و پنجمین جلسه از دوره یازدهم قانون گذاری

روز سه شنبه ۸ آذر ۱۳۱۷
اداره تدوین و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده

غائبین با اجازه - آقایان: رضایی - مژدهی - دکتر ضاهری - کوردزی - خواجه پوری - آقا استقندیار
غائبین بی اجازه - آقایان: امیر ابراهیمی - دبیر سهرابی - صدر - هاشم - محیط - حمزه اش - شیرازی - انصاری - نواب یزدی -
دیگران: دکتر سمعی - بیات - مدک مدنی - لطفانی - نیک پور - وکیلی - موهبی خراسانی

عقد ازدواج مطابق تفسیر اصل ۳۷ متمم قانون اساسی مصوب ۱۴ آبان ۱۳۱۷ بموجب فرمان جهان مطاع همایونی صفت ایرانی و الاحضرت معظم ایها اعطاء گردد دولت این مواضات فرخنده را از هر حیث مقتضی مصالح عالیه کشور دانسته و همین نظر نادره واحده ذیل را پیشنهاد و عقید دو فوریت تقاضای تصویب آن میشود : ماده واحده - مجلس شورای ملی نظر به تفسیر اصل ۳۷ متمم قانون اساسی باقتضاء مصالح عالیه کشور بنابر پیشنهاد دولت تصویب مینماید که بواسطه الاحضرت فوزیه دختر عالیحضرت مرحوم ملک نواز و خواهر عالیحضرت ملک فاروق پادشاه مصر بموجب فرمان همایونی صفت ایرانی اعطاء شود

رئیس - آقای وزیر دادگستری

وزیر دادگستری - نظر با اهمیت لایحه ای که تقدیم شده است بنده لازم میدانم چند کلمه عرض کنم که موضوع کاملاً روشن شده باشد - روز چهاردهم آبان ماه گذشته که لایحه را جمع به تفسیر اصل ۳۷ متمم قانون اساسی در اینجا مطرح شد و بنده بعدها متوجه شدم که آرزوی چه روز مبارکی بوده و عجب تصادفی شده است برای اینکه آرزوی مصادف با پنجم نوامبر بود و زخم نوامبر روز ولادت باسعادت و الاحضرت فوزیه است - باری در آرزوی مفصلاً توضیح دادم و آقایان نمایندگان بافق آراء و با ایمان کامل به موضوع و اظهار شرف فوق - العاده تصویب فرمودید که منظور قانون اساسی از کلمه مادر ایرانی الاصل این است که مادر ولینهد ایران باید کسی باشد که ایرانی را بصرف ازدواج باولینهد یا پادشاه ایران یعنی بطور عرضی تحصیل نکرده بلکه قبل از ازدواج بطور اصلی بپکی از طرق قانونی دارای صفت ایرانی شده باشد (صحیح است) این تفسیر با مجلس شورای ملی باید تذکر بدهم بموجب حتی که خود قانون اساسی مطابق اصل ۲۷ متمم قانون اساسی به مجلس داده است کرده این تفسیر قانونی تمام مراحل قانونی را مطابق قانون اساسی طی کرده یعنی بصفحه ملوکانه موضح شده و در مجله رسمی وزارت

دادگستری منتشر شده و امروز بیش از ده روز که نصاب قانونی برای لازم الاجرا شدن قوانین است از انتشار آن میگذرد و جزء لاینجزای قانون اساسی محسوب میشود (صحیح است - صحیح است)

همانروز بنده اینجا اعلام کرده که بعد از طی شدن تشریفات قانونی این تفسیر لایحه مخصوصی را جمع باعطای ایرانیت به و الاحضرت فوزیه تقدیم خواهیم کرد و این لایحه که خوانده شد همان لایحه است که بنده قبلاً اعلام کرده بودم و آقایان با کمال علاقه مندی انتظار آنرا داشتند (صحیح است) علت علاقه مندی آقایان هم بروضح است . علاقه است که همه در درجه اول بخاندان جلیل سلطنتی خود داریم که سرچشمه تمام نیکبختی های ما وجود شاهنشاه عظیم الشان است و البته خوشبختی اعضاء معظم خاندان شاهنشاهی خصوصاً وجود مبارک و الاحضرت همایون ولایت بهدخوشبختی و سعادت همه ما است (صحیح است)

و بعد هم علاقه است که عموم بلا استثناء نسبت بمواضات فرخنده بین دو خاندان جلیل سلطنتی اظهار کرده و میکنند (صحیح است) اما دولت که مطابق تفسیر قانون اساسی تهیه دادر پیشنهاد اعطاء ایرانیت بمادر ولینهد آئیده ایران است بحکم قانون تمام مصالح را عموداً و ثابتگی شخصی نامزد معظم را خصوصاً در نظر داشته است و الاحضرت فوزیه که امروز پیشنهاد اعطای ایرانیت بایشان میشود قطع نظر از جلالت دوستان که محتاج به بیان بنده نیست بطوریکه آقایان در این چند ماه البته تنیده بود و مطلع شده اند شخصاً از حیث تربیت جامع تمام کمالاتی هستند که در این عصر برای یک پادشاه زاده لازم است و خلفه هم دارای تمام فضایل معنوی و احسانات عالیه شرافت و بزرگواری هستند که مقتضی تمام ارجمند ایشان است و با این حال یقین دارم برای همه جای بسی خورشندی است که یک چنین چنین عصری برای نمایندگان محترم ملت و بموجب فرمان جهانمطاع همایونی وارد جامعه ایرانیت میشوند

(صحیح است - صحیح است - کفازدن حصار) رئیس - رأی میگیریم بغوریت اول لایحه آقایان موافقین قیام نمایند

(عموم نمایندگان بر خاستند)

رئیس - باتفاق آراء تصویب شد - رأی بغوریت ثانی گرفته میشود آقایانی که موافقت قیام فرمایند (تمام نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - باتفاق آراء تصویب شد - رأی بغوریت ثانی سروریم که هیئت معظم دولت متمم قانون شده آبان که نظار میرات برای تکمیل شادمانی و ابتهاج عموم آرزوی به مجلس آوردند . ما شناختن و الاحضرت شاهزاده فوزیه را قانوناً بسمت یک ذرات قدس ایرانی برای ورود بخاندان جلیل شاهنشاهی پهلوی از طرف مجلس و ملت ایران تبریک میگوئیم (صحیح است) بدیهی است آنچه سبب فرخندگی و سعادت شاهنشاه هر ده معظم و ولینهد محبوب ما که همه بفضائل خلاق و مکاره صفات و مالکات ذاتی و معارف مکتسبه آن وجود قدس مستحضر ادر بر بوط باشد طوری در قلب بر عشق و علاقه بر این مؤثر و موجب خرمی است که به هیچ چیز نمیتوان شبه کرد و چون مسئله همسری و اتصال دارای چنین مقامی بپکی از بزرگترین اموری بوده که ایستی که ملاها بیت آن مرعی و منظور باشد بین انتخاب و الاحضرت شاهزاده فوزیه که بر حسب آنچه شنیده ایم و میدانیم بملاود شرافت و علو مناه خانوده با شوکت سلطنت مصر شخصاً دارای اوصاف عالیه و مزایای فاضله و ثابتگی و آزادگی هستند بکی از همان انکاری نظیری است که مخصوص ذرات همایون شاهنشاه عظیم الشان ما است (نمایندگان صحیح است) چنانکه همه آگاهند جلوه این فکر همایون و این انتخاب گر آنها بطوری شد که در داخل و خارج حسن اثر آن بر کل پوشیده نبوده و احسانات پر سرور ایرانیان در نزد احدی مستور نیست ایندواریم وصلت این دو کفو گریم موجب خوشبختی و فرخندگی دائم هر دو طرف بوده شاهنشاه بزرگ ما از آن همیشه خوشنود و ملت های ایران و مصر از آن سر بلند باشند

(صحیح است - صحیح است) آقای مؤید احمدی مؤید احمدی - قبلاً لازم میدانم یک موضوع را عرض آقایان برسانم و آن این است که در یک همجو روزی همه آقایان میل دارند که بر روز احسانات و عواطف قلبی خودشان را اظهار کنند (صحیح است) و بدیهی است وقت اینقدر مکنجایش ندارد که صد و بیست و هفت نفر آقایان همه صحبت کنند این است که بنده در سیر آقایانی که عرضی میکنم از طرف عموم آقایان نمایندگان میباشد (صحیح است)

در واقع امروز یکی از روزهای شادمانی تاریخی عصر نوین است (صحیح است) و این جلسه مجلس یکی از جلسات بزرگ تاریخی ادوار مجلس شورای ملی است (صحیح است) این بنده لازمه دانستم در این روز تبریز و این جلسه تاریخی احسانات قلبی خود و آقایان نمایندگان را فی الجمله اظهار نمایم با قلبی سرشار بفریاد عالمه فرسا از پشت این تریبون بتمام افراد ملت ایران اعم از ساکنین کشور و ابروین ساکنین کشور های خارجه تبریت و توفیت عرضه میدارم . که بکفر در سیر خانواده بشری ملأ انبوی عالمه عظیم الشان - از احضاد محمد علی کبیر نجفی و نجیبی کشور باستانی مصر - دختر ملک نواز بزرگ - خواهر ملک فاروق پادشاه محبوب مصر - همه وطن وهم همین ایرانیان و ایرانی لاجل بشوید (صحیح است)

واقفاً هیچ مزده برای ایرانیان بهتر از این مزده نیست - که چنین فرد مبرق برجسته و گوهر گرانبهائی داخل جمعیت ایرانی شده و بهفت ایرانی متصف می شوند - زهی افتخار زدهی شرف - و بزم نمایندگی از این شرافت و سعادت که نصیب کشور و ملت شده بعموم ایرانیان وهم مبنیان تهنیت عرض میکنم (صحیح است - صحیح است) و از طرف نمایندگان مجلس شورای ملی بتمام ملت ایران بان بانوئی معظم و شاهزاده خانم منجم و الاحضرت فوزیه بتوان هموطنی تبریک و تهنیت تقدیم میدارم - حقیقه در نتیجه هم عالیه و فکر

عالی دور اندیش نائب قاضی توانا و حاجی ایران علیحضرت همایون شاهنشاه خداداد ملکه و سلطانان در این دوره تاریخی توبین و عصیر مشعشع پهلوی قضایایی بمنصه ظهور و بروز رسیده که در دوازدهم تاریخی ایران باستان و تصور قدیمه سابقه نداشته است (تصحیح)
 وارد قضایایی شود که انجم آنها باوضع اصفهان سابق در نظر هر عاقل مطلعی بحال و مستح بود و بدست توانای قاضی بزرگ بران تمام آنها انجام گردیده و امور بحال و مستح آنروز مرور عمالی و جزعاعات و راجح گردیده (فقط بچند موضوع بخواهم اشاره کنم که بحال احدی خنور نکرده و در تاریخ کهن ایران باستان و قرون اخیر سابقه نداشته - و فصل جدیدی است که در تاریخ مشعشع عصر نورانی پهلوی اضافه و ایجاد شده - یکی همین موضوعی است که هیئت معظم دولت پیشهاد کرده اند و فعلا خوشبختانه امروز مطرح است - و نمایندگان این دوره سعادت تصویب این لایحه قاضی شده اند که یک شاهزاده خانم بزرگ اصیل نجیب با تشریفات مهم قانونی ایرانی الاصل و هموطن ایرانیان میشود - در هیچ عصر و قرن و تاریخی نظیر ندارد - و دیگر موضوع و الاحضرت همایون ولیمهد است - که در تصور قدیمه و قرون اخیر هیچ در تاریخی دیده نشده که ولیمهد ایران پس از تحصیل در داخله کشور برای تکمیل تحصیلات خود با اروپا مسافرت نماید و چند سال راج غربت و زحمت مفارقت و تحصیل را تحمل نماید - و پس از مراجعت از سفر تحصیل بواسطه عشق سرشار بدانش و تحصیل علم دانشکده انگریزی را هم به پایان رساند - ولیمهد های سابق در زبردت دیوه ها و خواجه سراپان در اندرونها تربیت و برای یاد گرفتن و آموختن رویه های فاشیونده که میل ندارم یاد آوری کنم بحکومت آذربایجان و حقه کردن حسابات آن ملت غیور وطن پرست مأمور میشدند

عشق سرشار و الاحضرت همایون شاهپور ولیمهد ایران بکسب علم و معرفت و علاقه به تعلیم و تربیت و سرپرستی پیش آهنگان و دانشجویان و موضوعیکه فوقاً اشاره شد موجب شده است که اهالی این کشور

و عموم ملت ایران از زن و مرد کوچک و بزرگ از صمیم قاب عشق سرشار و علاقه مخصوص شاهنشاه زده معظم خود دارند و حقیقته محبوب التلوب عساکر اهالی این کشور میباشند و مات ایران از جان و دل فدائی این وجود مبارک میباشند (صحیح است) و ایشان را ستایش میکنند و طرف توجه عموم مانند (صحیح است)

موضوع دیگر مواصت و الاحضرت همایون ولیمهد با و الاحضرت فوزیه است که قرون اخیر و تاریخ باستانی ایران چنین موضوعی را نشنیده اند و سابقه ندارد

فکر بزرگ علیحضرت همایون شاهنشاهی ایدالله جیشه و ید قدرت قاضی توانای عظیم الشان ایران این مواصت دو خانواده بزرگ تاریخی و دو سلطنت عظیم و دو کشور تاریخی باستانی و دولت قدیمی هم کیش را بهم مرتبط و متصل و متحد فرمودند (صحیح است) چه خوشبخت و سعادت مندند معاصرین این دوره مشعشع نورانی تاریخی که این قضایای مهم را بچشم خود می بینند و مشاهده میکنند

باشی تاصبح دولت بدمد کاین هنوز زنتایب سحر است (صحیح است - صحیح است)

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - اهمیت تاریخی این قانون که امروز مطرح و برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی گشته محتاج به بحث و توضیح نیست و بهترین سعادت و خوشبختی برای نمایندگان است که امروز در مجلس حضور داشته و آراء خودشان را با نهایت مسرت برای تصویب این قانون تقدیم میدارند (صحیح است) با تصویب این قانون یکی از سلاله خاندان سلطنتی معظم و نجیب مصر برای همیشه ایرانی اصیل شناخته شده و بر افراد ایرانی یک فرد برجسته و ممتاز اضافه میگردد با افتخاری که از ایرانی شدن و الاحضرت شاهزاده خانم فوزیه از طرف بندگان اعلیحضرت همایونی نصیب معظم لها میشود ایرانیان نیز نبوه خود از ایرانی بودن ذات مخترع شان مفتخر و سرفراز میشوند و جای بسی

خورسندی است که این سعادت و افتخار نصیب دوره فعلی مجلس و نمایندگان حاضر میگردد (صحیح است) البته در ادوار قبل هم قوانین مؤثر و مفیدی از تصویب مجلس گذشته لیکن از نظر مقایسه و لمسقه تاریخی این قانون دارای اهمیت تاریخی و مزایای بخصوصی است که دوره قانونی فعلی را از ادوار تاریخی مجلس شورای ملی محسوب خواهد داشت زیرا تصویب قانون امروز نه فقط مربوط بشئون ملی ایران و مصر میباشد بلکه قانونی است که عموم ملت ایران از خرد و کبیر بان اظهار علاقه قبیله و شدمانی کامر میباشند (صحیح است) قوانینی که از تصویب مجلس میگردد ممکن است در حین تصویب و اجراء عموم ملت از فواید آن آنگاه نشوند و بعدها امر و قوه از آن به پشند و بدتد لیکن قانون امروز صرف نظر از توفیق مستحسن آن آنگاه حس میکنند ایجاد شادمانی و مسرت در قلوب عموم ایرانیان ساکن کشور و خارج از کشور میباشد و که بنده از شرح و وصف آن عاجز دارم و نمیتوانم باچه جمله و عبارتی باین من مسرت و احساس را تشریح و توضیح نمایم که نوشته بشم مقصود و منظور از تصور واقع بیان نمایم و شگ نیست که عموم ایرانیان احساسات خودشان را از این پیوند شرافت آمیز بیسی از پیش نشان خواهند داد

قائد عظیم الشان و شاهنشاه معظمه در نامه رشته های سیاسی و اجتماعی و اقتصادی کشور و ایرانیان تبدل و تحولات ترقی آمیزی را امر و اجراء فرموده اند که تذکر و شماره آنان از عهده بنده خارج و مورخین که وظیفه در تحریر و قایم روزانه هستند تعمیر اوضاع و اصلاحات جاریه را بطوریکه بوده و دیده ایم شرح و تفصیل میباشند (صحیح است) و هم اگر مختصر توجیهی بگذشته و حال بنماییم میتوانیم رؤس تحولات مفیده را از نظر گذرانده و حس نمایم این فکر بکر دیگر شاهنشاه معظم ما نیز دارای آثار و اصلاحات آمیزی برای ملت و کشور بوده بنحویکه تأثیرات آن در آینده از حیث اتحاد دو ملت شرقی و اسلامی فواید و منافع صوری و معنوی را برای هر دو کشور تأمین خواهد

کرد (صحیح است) که این قسمت را هم آیندگان بهتر و بیشتر حس و قنات خواهند کرد - در خاتمه شاهنشاه معظمه محبوب خود این وصالت پر مسرت را برزنی شادباش مفتخر و فخری است که عموم ایرانیان در موقع انجام این واقعه تاریخی بیسن تجهدات علیحضرت همایون شاهنشاه هی در راه اصلاحات اجتماعی و اقتصادی موفق و فخرینی بدست آورده و بسببگذاری خود را علی درجه امکان برز خواهند داشت - زنده باد شاهنشاه معظم ایران (کف زدن) بدست حاضر) پاینده و سعادت مند بود و الاحضرتین (کف زدن) حاضر (

رئیس - آقای جهانبانی

جهانبانی - روزی مهر کثیر از این و سعادت و لایق از این است که دولت شاهنشاهی لایق از راجع و برای لایق شدن خواهر اعلیحضرت پادشاه معظمه مصر و الا حضرت فوزیه از مزاد و الاحضرت همایون ولیمهد محبوب ایران را امروز به مجلس شورای ملی آورده است بیسی خوشوقتم و فخر دارم که یک پات عضو شرفمند و لا تباری از اعضاء بلاغین خاندان سلطنت مصر که در سعادت و شرافت خانواده گی و فخرین ذاتی و مکتبی سرآمد جهان بوده و پس از بزرگو زبان انکشورزمیزی مصر خدمت گرانگیزی انجام داده و تمدن جدید را در مهد مدنیته قدیم دنیا برقرار نموده اند امروز میخواهند بجامعه ما ورود فرموده عالم این است مبارک شرف نماینده (صحیح است) البته برای همسری و الاحضرت همایون ولیمهد جوانبخت ایران که از حیث عظمت و جلالت خاندان و محمد و مذاقب ذاتی و مکتبی و بلندی مقام و تعالیات عالیه و صفات حسنه و مکارمه اخلاق پیمانند هستند و دو دمان با شرافت ایشان یک عصر توفیقی برای تاریخ بی نظیر ایران ایجاد فرموده اند و مات ایران از نقطه نظر حق شناسی آبی الابد بسلسله عالی مقام پهلوی تعظیم و تجلیل خواهد نمود باید چنین عضو شریف انتخاب و بر گزیده شود (صحیح است) این موضوع یکی از برجسته ترین نتایج است که از فکر بلند و رای روزین شاهنشاه و پیشوا و موجد این همه ترقیات

و افتخارات ملی ترویج نموده که باید در جزء سایر آراء و اعمال متین تاریخی این قائد عظیم الشان دانسته و این فکر حجتیه و مبارک را نیز یکی از علل و موجبات حقیقی ترقی و تعالی کشور ایران و مصر بشمار آورد (صحیح است) افتخارات تاریخی استانی و عظمت دیرین هر دو کشور ایران و مصر قسمت عمده تاریخ دنیا را طوری مزین نموده که محتاج بشرح و بیان بنده نیست در دنیای امروزه هم آثار علمی و صنعتی و تمدن ایران توأم با عظمت و قدرت شاهنشاهان گذشته زینت بخش تاریخ و مخازن آثار عظیمه ملل تمدن بوده و همچنین آثار صنایع و علوم و مدنیت مصر در هر گوشه و کنار و در هر موزه که یادگار نگاهداری میشود آشکار و هویند است در حقیقت این علقه و رابطه جدید و سعید بعد از این روابط اقتصادی و سیاسی تاریخی و معنوی ایران را با مصر بمرحله نایب تکامل رسانیده و بیش از پیش خلل نابین و مستحکم خواهد نمود بنده امروز هر قدر از مزایا و محاسن این لایحه و این وصلت مبارک صحبت کنم توضیح و اوضاحت بوده زیرا مسئله بقدری مدلل و درخشان است که مجال سخن سرئی برای ما باقی نگذارد همین قدر میتوانیم بگوئیم که بیهم یکی از ابواب سعادت است که پس از دیگری بدست توانای پیشوای ما اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بروی ملت ایران گشوده میشود (صحیح است) بالین مقدمه میتوانیم بقدر استعداد خود بطور همت و ارجمندی مقام اعلیحضرت شاهنشاهی در فکر و عمل برای ایجاد وسائل ترقی و تعالی این کشور پی ببریم . که این نایبه عصر هر روز ملت خود را با یک عوامل قوی تمدن و با یک علت مؤثر سعادت آشنا ساخته و یک تراگر اتمهائی برای جامعه ایرانی اعطاء میفرماید و آن ایجاد وضعیت کنونی بین دربار با عظمت شاهنشاهی بادربار با جلالت شاهنشاهی مصر است که دو ملت باستانی و شرقی و دو کشور تاریخی و پادشاهی را بصورت وحدت و یگانگی در میآورد و پادشاهی را بصورت وحدت و یگانگی در میآورد . بهمین نظر ایرانیان به محض شنیدن نوید این پیوند مبارک عرق شادی و گشته برآرز مسرت و شادایا می نمودند

که ظنیر آن کمتر دیده شده و مسلماً بعد از تصویب این لایحه جشنها و شادمانی ها از طرف ملت بیشتر ابراز و تجدید خواهد شد ملت ایران در شکر گذاری و قدردانی در مقابل رجال بزرگ و با عظمت که در سعادت آنان آنگوشیده اند همیشه وظیفه شناس بوده و هیچوقت عطا و نعم آنان را فراموش نخواهند نمود (صحیح است - صحیح است) ما مقدم ایستادیم و مبارک و از حضرت توبه بلکه آینده ایران را بجامعه ایرانی تبریک عرض نموده از خداوند مددت بخواهیم که در زیر سایه بلند پایه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و لا حضرت همایون و لایعوب محراب ایران را بمنتهای آمل خودشان موفق و کامران فرمایند (انشاء الله)

رئیس - آقای زور
 زور - اینجاست یعنی مجلس شورای ملی مرکز تفل فکر ملت و آینه احساسات اوست آنچه گفته میشود همان فکری ریای ملت است که بصورت کلمات معکس و تجلی مینماید

چون امروز نیز یکی از تاریخی ترین روز این کشور و روز مبارک و میمون و شایسته است که بار دیگر احساسات پر حرارت نسبت به این قرآن سعیدین و وصلت همیون در این کانون ملی تریزه کشد این بنده هم نبویه خود از طرف ملت بمرض این مختصر بپردازم در جلسه سبق در اطراف این وصلت میمون بطور شاید و باید ناطقین محترم نظهاراتی کرده اند و بنده هم آن اندازه ای که حافظام وفا بکند مرض میرسانم

در طی قرون متبادلی که تاریخ نشان میدهد کشور باستانی ما با کشور کهن سال و زیبای مصر از روابط دوستی و صمیمیت برخوردار بوده و همیشه ایرانی نسبت باین ملت بسیار نجیب و اصیل چهره مهر افروز برادرانه ای نشان داده است که حالا هم با تمام اشتیاق و روحی خود میخواهد او را بسرحد کمال برساند و با دستیکه موزد پرستش و دل بستگی تام و تمام ایرانیان شله پرست است یک اتحاد معنوی را ایجاد نماید

ملت نجیب و اصیل و رشید مصر بتاریخ بسیار

مشعشع و بیرومند جهان شاهد بوده و در تمام دوران تاریخی مسالت و انجابت و رشادت خود را بروز داده و در سایه شجاعت فرزندان دلیرش حیثیت و شرافت تاریخی خود را حفظ کرده است کشور زیبای مصر فرزندان گران قیمت از قبیل محمد علی کبیر و مرحوم ملک فؤاد اول و بالاخره اعلیحضرت ملک فزوق پادشاه محبوب فعلی را با تمام شوق اخلاقی در دامان خود پروراند و بجامعه خویش تحویل داده است که در سایه بجا آمدن همین بر ستاره این بزرگواران امروز ملت نجیب مصر یکی از ترقی ترین ملل بشمار میآید و این ترقیات خوشبختانه همیشه موزد توجه و تقدیر ایرانیان بوده است از تصادفات خسته تاریخی است که اجداد نامدار ما ایرانیان خورشید را برای لوی خود انتخاب و اجداد رشید مصری ها هم ماه و ستاره را برای برق خود تعیین کردند گویا دست طبیعت آن وقت بالهیمای نجیب این فکر را باجداد طرفین داده و مبداءتند که وقتی یکی از نوابغ بزرگ آسمانی شرق یا اعلیحضرت همایون شاهنشاه رضا شاه پهلوی (کف زدن ممد حضار) بری استحکام برادری این دو ملت ماه و خورشید را قرین همدیگر خواهند فرمود و قلماً این دو ضیاء آسمانی که تنها در ایران و مصر بلکه در عالم شرق نور افشانی خواهد کرد و اثرات بسی نیکو خواهد بخشید (صحیح است) امروز در تمام ملت ایران یک سرور و وجد شیر قابل الوصفی حکم فرما است و این فرح و انبساط بر روی این اصل است که یک وجود مقدس مبین پرست لایق با دستهای توانا و مقتدر خود این ملت را از گرداب مذلت بیرون کشیده و باین مرحله از مراحل شیون دنیا رسانیده است که تقلائی عالم در عملیات سریع معجز العقول ذات اقدس انگشت حیرت برندان گرفتند

آری این سرور و فرح بمنزله حق شناسی و سپاس گذاری بذات مقدس اوست که بخصوصاً در این روز میمون کسه جشن فرخنده ذرة ناج سلطنت آن کسی است که در تمام قلوب ملت ایران جایگاه پس از جدی دارد یعنی والا حضرت همایون ولایت عهد . با صدای

رسانا عرض میکنم ای نجیب ایران و ای کسیکه برای ما از یستی یک همتی ایجاد کردی این وصلت میمون بر ذات مقدس مبارک و میمون بذ (کف زدن ممد حضار)

رئیس - آقای واحدی

واحدی - بنده تصور میکنم از روزی که دست مبارک اولیة این مجلس بذاتی این مجلس را گذاشته تا این تاریخ هیچ مجلسی تشکیل نشده که از مجلس امروز فرخنده تر باشد (صحیح است) تصور میکنم تمام نمایندگان کلی که در دولت مختلفه روی این چندلیها جلوس کرده اند مثل امروز این طور ترقی شادی و مسرت واقع شده باشند (صحیح است) تمام نمایندگان دارای این شوق و شغف نیستند بلکه بالآخر از نمایندگان هیئت های دولت وقت که حملین این لویج بمجلس بوده اند مخصوصاً هیئت دولت حاضر که وسیله حمل بودن یک چنین لایحه بین شوق و شغف را در وجود نمایندگان ایجاد کرده اند البته خود آنها بیشتر از نمایندگان مشعشع و متفخر هستند (صحیح است) عقاب نمایندگان بنا برین در آیه انذار خواهد کرد که ما ولاد کسانی هستیم که در این مجلس در امر موصلت دخالت داشته اند و یک چنین موصلت میمون و مبارکی را محبوب کرده و شرق شادی رمرت بودند در مقابل نعمت حیات و سعادت بی که از طرف ذات اقدس اعلیحضرت شاهنشاهی نصیب ملت ایران شده هر قدر ملت ایران بخواهد تمناکاری بکند بشری از اعتبار آن ذل نخواهد شد (صحیح است) ایران مهند تمدن ، ایران محل پرورش نوابغ بوده و صفات تاریخ شاهد این مدعا است ولیکن از روز پیدایش ایران و از روز سکونت ملت ایران در ایران تا امروز یک نایبه پیدا نشده است که همسری تواند بکند با اعلیحضرت همایون شاهنشاهی (صحیح است) زیرا که هر یک از نوابغ چه از سلاطین و چه غیر سلاطین در هر عصری اذ اعصار که پیدا شدند آنها دارای یک خصوصیات مخصوصی بودند ولی شخص اعلیحضرت پهلوی در

تألیف بدرجه رسیده است که نه تنها در ایران نظیر نداشته بلکه در روی کره نظیر نداشته - کدام ذمه ای در دنیا پیدا شده که جامع جمیع صفات باشد و در آن واحد هم لشکری هم سیاسی آنچه را که یک جامعه ای احتیاج بآن برای ترقی داشته باشد تمام در وجود آن یک شخص جمع باشد که بداند یک جامعه ای را چگونه از حقیقت پستی باوج رفعت برساند تمام را در نظر گرفته و قدم بقدم تمام را بموقع اجرا گذارد ؟ (صحیح است) در کدام کشور کدام تاریخ نوشت که یک ذمه این قسم جامع کمالان باشد که تمام متخصصین در هر علمی اذعان دارند که شخص اعلیحضرت در آن قسمت از او متخصصتر است ، خواه ایرانی ، خواه اروپائی ، بجز این هر قسم فداکاری در مقابل این نعمت های موجوده که موجب رفاه ملت ایران شده و ملت ایران را همدوش ملل در آید قرار داده هر چه بکند کم کرده . بالین وصف زودتر انتشار خبر وصلت والا حضرت همایون و اینعهد باولا حضرت نوزده بنوری ملت ایران غرق شادی و مسرت شد که حتی بقول بعضی از رفقای خودم بیره زندهای قفقسی بلاد هم در این قضیه اظهار شوق و شگفتی کردند . این شوق و شگفتی تنها در ملت ایران نبود بلکه بملک مصر هم سرایت کرد و بی گمانی هم در شوق و شگفتی ملت مصر نسبت بایرانی داشت . آنها هم آنچه را که لازمه شوق و شگفتی بود در این مواضع اظهار کردند خصوصاً آنوقتی که پادشاه مصر مر دادند که والا حضرت نوزده باید زبان ایرانی را یاد بگیرند و برسوم ایران باید آشنا شوند از آن تاریخ ملت مصر هم والا حضرت نوزده را هم ایرانی شناخت و هم ملکه ایران ملت ایران هم والا حضرت نوزده را هم ایرانی شناخت و هم ملکه ایران - مبارک باد این مواضع همیون از برای شخص عالیحضرت پهلوی که بجز این من تصور نمیکنم آرزوی داشته باشد رئیس - آقای وزیر

اورنگ - تمام همکاران محترم هر یک بنویسند خودشان آنچه لازم سخن و شایسته این معنی بود درباره ویرانول موضوع مهم بیان کردند ولی اهمیت موضوع با اندازه ای است که :

مجلس تمام گشت و بایران رسید اتفاق ما همچنان در اول وصف نوماده ایم (نمایندگان حسنت - احسنت - گفت زدن مبتد) حقیقتش این است که امر مهم است . خاطر همه آقایان مسبوق است که زمان هیچوقت در دنیا اسم ندرند . ماهها سالها بارها ایستاده اند زمستانها بکتابها چهار نشبه ها تمام این الزمه که در خاطرها هستند بوسیله اعمال و اتفاقی است که در آن زمان واقع شده است (زمانه بنویسند کاری شود) وزیر گذرین رجل در دنیا آن کسی است که زمان را مسخر کند برای خودش و روزگار و زمانی را مردم آینده دنیا بواسطه اعمال و کردار او یاد بیاورند (صحیح است - صحیح است) این جمله معتزله است . بهرحال بنده هم بنویس خوبه تشریف حاصل کرده که یکی دو مقدمه عرض میزکنم برسانم مقدمه ولی که ذمه این است که یک سال مسله کلی است در بین بشر که بشود غریزه و ناپوش پندیدن حقیقت هر دو آب در آب و هر دو آتش در آتش که ما میگوئیم اتموس و در زمین زمین میگویند است در یک لسان دیگر در تلفظ میگویند غریزه - غریزه بشر و است آینه آدمی این است که در هر حالتی که هست از خاندان خویشی و سعادت خودش واقف آن حالت است . بنگه آقایان ملاحظه میفرمایند که وضع متعلق بهاصد سال زمان گذشته را خوب بشنوند بشنوند و خوب قضاوت کرده بشنود در صورتیکه زمان خودمان و متعلق بزمان خودمان را درست نمیتوانیم قضاوت کنیم و نمیتوانیم به بینم . انسان بهرحال که هست خودش نمیتواند درست کند باید زمان را بگذرد و دیگران او را درست به بینند ، یعنی آدمی مثل ماهی است و آب ، ماهی این حیات جاویدان را نمیتواند درک کرده باشد . ولی دیگران که در آب آب دریا شناخته اند این حیات را می بینند و ماهی را می بینند که غوطه ور در حیات است

بشر هم در سعادت و خوشی هایش متشن همان مثل ماهی است خودش نمیتواند درک کند ، مگر بعضی نفوس هستند شاد و نادر که بین خانه بشر پیدا شده اند

که آنها در حال حاضر خودشان میروند بجزر - سال بعد از زمان خودشان و این بساط حاضر خود را نگه می کنند و بساط هزار سال بعد را آمده بنمایند بنگه شما ملاحظه میفرمایند که فردوسی هنوز زنده است . هزار سال از زمان خودش زنده است عشق و زمان خودش را نگاه کرده و برای هزار سال بعد این گذر را کرده که میگوید :

(عجم زنده کرده بی این بازی) اینکار را او کرده که از زمان خودش خودش را بجزر سال بعد برده آنوقت زمان و عصر خودش را خوب دقت کرد و کار خود را برای همیشه دنیا بداند نگه کرده است این معنی بسته بهست شخصی است ، هر قدر هست آن آدم عالیه است از زمان خودش دورتر برود و هزارها سال بعد از زمان خودش را می بیند بساط را برای آن زمان میچیند ، این یک مقدمه را داشته و بجهت من بنده سعادت تشریف در محضر آقایان را چند سال است که ذمه من حالا فکر میگردم و عرض میکنم که از آنروز در دوره هفتم مجلس شورای ملی تا این دقیقه که من اینجا ایستاده ام نه سال و دو ماه و هشت روز است و در این مدت چهارصد و هشتاد و یک جلسه شصت و هفتاد و پنج تشریف آورده و جلوس فرموده بد بشهادت این مجالسی که در مجلس هست آنها را مراجعه کنید چطور مراجعه کنید چطور باید ملاحظه کرد مثل یک قاضی که شرط صلی قضاوت این است که وقتی در نظر متقابل حتی میکنند سوبق این مدعی و مدعی علیه را هم باید پت میزانی قاضی در خیال خودش بگیرد مثلاً در نظر ناسد آمدند دعوی میکنند این را قاضی بپند که این ذمه مدعی و مدعی علیه فساد خلاق دارد . مثل دو نفر ایستاده که با هم دعوی داشته باشند یکوقت در نظر مقدس : هم دعوی میکنند اگر این سابقه را در نظر بگیرد زودتر بحقیقت میرسد . در قضاوت رجوع به زمان آینده باید قاضی زمان گذشته را هم در نظر بگیرد تا خوب قضاوت بکند یک قدری احتیاطش باید باو کم کند مراجعات را زیادتر بکند سوبق امر را هم در نظر بگیرد . مثلاً شما آقایان اگر بخواهید راجع باین چهارصد و

هشتاد و یک جلسه یک جلسه یک قضایات کلی و قعی بفرمایند بیست جلسه یا پنجاه جلسه از قبیلش را هم بایستی در نظر بگیرید یعنی به بایستی جریان هر چه بوده چه موضوعاتی بمجلس می آید ، بنده خاطر ذمه و نبی خواهم قضایا را متذکر شوم و برای این بپایند که قضایای گذشته را در این دولت میمون و سعادت سعد و همایون تذکره شرح دهم فعلاً وقت شده نمی است بری نموده و یاد آوری حاضر آقایان عرض میکنم که در این جلسه مجلس بری سه من آوردی باشد که بنده شواک میکرده دیگری توضیح میداد که این آرد برای سه من نان کشون است و دیگری چطور دیگر توضیح میداد و سه ساعت و چهار ساعت بحث میگردید و بعد خود و کشور را تلف میبودید . باید این سوبق را قاضی خوب دقت کرده که در نظر بگیرد تا بتواند بقوی این عهد قضاوت برآید و حق گذاری کند

۴۸۱ جلسه مجازات مجلس را ملاحظه کنید در هر جلسه مجلس شورای ملی همیشه عدالت شایسته می یا پت قانون بنده آورده است برای جهت این (صحیح است - صحیح است) بحث هم بقدری که عقل اجازه میدهد برای فهمیدن قانون در مجلس شده است نه آنقدری که هوس در بره حراف بزیه اگر انسان بخواهد هوس را رعایت کند غوغا میشود کور و کجیل میشود این زنده گی نمیشود که آدم با نشیند که یک کسی هوس دارد حرف بزند مثل بنده (نوی دستان نگویند بنده خودم میگویم) بزی در آماه ۴۸۱ جلسه مجلس که ملاحظه میفرمایند که مورد مایه بمجلس آمده یکی از آنها رام آهن است و دیگری پتک ملی است نمیخواهم بندها حصانیه بدهم تذکری است میخواهم بدهم که تمام جلسات مجلس شورای ملی در این ۴۸۱ جلسه تمام موردی مفید برای سعادت ما مردم و برای آتیه ما مردم و برای کشورمان و برای میهنمان و برای بنگاه و جایگاههایمان به مجلس شورای ملی آمده است و یک مزده که پس فردا فلان کارخانه افتتاح میشود یا پس فردا

کار مفید دیگری انجام می شود (صحیح است - صحیح است) تا اینکه جلسه هشتم خرداد ۱۳۱۷ در همین مجلس شورای ملی در همین جایگاه جذب آقای نخست وزیر شریف آوردند در مزده این واقعه بهم تاریخچه را ذکر کردند حالا این واقعه مهم تاریخی را من بگذردی مبحث فیس تدکین علیحضرت همایون شاهنشاه محبوب عظیم الشان ما مردم يك ایرانی را ایجاد کرده و جمع شوقی که لازمه يك ملت زنده است برای این ملت گذردی و فراهم فرموده (صحیح است - صحیح است) خدای جهان در اذاع انعام این ابداعاتها همه چیز باین شاهنشاه عنایت کرده است عرض کردم از طرف خدا واقعا هم خدا داده است بعد از انهمه عنایت ها و بالآخر از همه آنها يك فرزاند برآمد يك اختر و يك گوهر بقریحه پرورش با عقل و انبساطی ها بآن علیحضرت عنایت کرده

ز درخت خسروی بی منت ایر بهار

نوگای شاداب و خندان دست حق آورد باز

(دست زدن مستحضار - حست) حق تعالی باین شاهنشاه عنایت کرده است ولی شاهنشاه محبوب عظیم الشان ما قانع باین چیزها و این کارها نیست گرچه مهم میدانیم مثل راه آهن - و گشتی زانی که ما مهم میدانیم و حق هم داریم که همه بدانیم ولی بشهادت خودم و آقبانی که بوده اند در حضور علیحضرت که دو هزار مرتبه بیشتر از علیحضرت همایونی خودم شنیدم که تمام این اقدامات در نظر و همت علیحضرت همایونی خیلی کوچک است و با همت بلند شاهنشاه سازگار نیست هنوز کاری شایسته همت بلند شاهنشاه مقمخ ما انجام نشده بلی همت بلند است

همش قصر بلند افراخت در عرصه جهان

قطر این قصر معلق فسحت بهناش باد

شاهنشاه ما يك همچو همتی دارد حالا برای خاطر آئینه این مملکت و آئینه این کشور برای همچو شاخی میخواهد پیوندی پیدا کند

از پنی نور دیده اش فرمود

همسری را طلب درین عالم

دیده بکشود و شه نظر افکند

ز در این سینه بیکه و ظلم

عاقبت بافت گوهری در مصر

خاطر شه که یاد دور از غم

اختر برج سعد فوزیه

بانوی بانوان بخوی و شمیم

ایندو شهر آده چو شدند فرین

آفرین خوانند آسمان آندم

ز مهر زره را که بشکوف

ز ضرب شاد یابی و خرم

پارسی بیگانه بگویدند

یا سر سیزده از ضرب حکم

(حست - کف زدن مفید حضار) درست است مزایا و محسناتی که در این دیده شده و در این نظر خسروانه درج است از وقتی که خالیه بنده در این مرقع خارج است در يك کنفرانس بخواهد سه چهار ساعت بدر اطراف این مسئله صحبت شود ولی يك نکته را میخواهم عرض کرده باشم و این نکته را از رفیق محترم آقای دکتر غنی اقتباس کردم من هر چه در باره از ایشان است در جهت اینکه ما ایرانیها ملت نجیب مصر را دوست داریم و ملت اصیل مصر هم ما ایرانیها را خیلی دوست دارند ملت چیست و سببش کدام است انسان در اول امر که همچو قضیه را می شنود ذهنش متوجه میشود بیکانی چند اول خیال میکند که ما هم کیستیم و باین سبب همدیگر را دوست میدانیم یا اینکه هم عادت هستیم یا يك شکل غذا میخوریم و يك شکل خانه میسازیم از این جهت است که هم دیگر را دوست داریم ولی من بر بخوردم يك نکته و اعتقاد این است که از امور جزئی و کوچک و شخصی و دوستیهای فردی میتوانیم دوستی و یکجبهی دولت را بسنجیم از جزء بکل میتوانیم بی بریم در شخصیات ببینیم از هر جماعتی چه در مجلس شورای ملی چه در خارج دوفری که با همدیگر رفیق اند این دوفری آدم هر دو پدرهای مرتب یعنی دارند ده تا پدر این میتواند برای خودش بشمرد ده تا پدر هم او میتواند بشمرد اتفاق روزگار این پدرها مردمان عالم و

با ملکات و با اخلاقی بوده اند و چون خوبی از فضائل و ملکات را داشته اند بهم مهربان بوده اند و سوبق مهر و محبت داشته اند این دوفری که بملوی هم پیشیند خاطره هائی در برای همدیگر از ملکات و فضائل آباشان ذکر میکنند مثلاً این میگوید مرحوم جد شما با مرحوم پدر من در نظر حج که رفته بودند ملت رسی روی فلان رودخانه شناختند برای عبور و مرور مردم آن یکی میگوید جد علای شما فلان کار خیر را برای عموم رعیت و کسان جد من نموده است یا فلان کار خوب را بکمت هم برای مردم کرده اند این خاطره های خوب که حکایت میکند هم با دوستی بین آن گذشتگان هم با اصحاب و افعال گذشتگان برای خیر جماعت و این دوفری را یکی این در جوان را بهم نزدیک میکند و دوست و مهربان مینماید و شما وقت بفرمائید آنچه را که امروز در مملکت مصر از دیرها زمان طبع شده و میشود تاریخشان را ملاحظه بفرمائید تمام مورخین متفق لرای میشوند که اقدامات بزرگان گذشته ایران خیلی برای فضائل انسانیت مانده بوده یعنی انسانیت در عالم مدیون همت این بزرگان گذشته ایران است که اینها قربانی آدم را یعنی آدم کشی برای سلامت مریض و سعادت بشر را که در عالم قدیم معمول بوده موقوف کردند بزرگان ایران این عادت بد را زمین بر انداختند تمام کتب تاریخ شما بر است از اینکه آن یونانی که آئمقدار در عالم دنیا ترقی پیدا کرد از علم و صنعت و در نقاشی و حجاری آنها شاگرد مصر بوده و از مصر این تمدن را آوردند ، حالا دیگر بفرمائید يك ملتى که با يك ملت دیگر سابقشان پنجوری باشد که اینها نسبت به گذشته آنها این اعتقادات و این خاطرات را داشته باشند و آنها نسبت بپنهاندارى این خاطره ها باشند آن رنگ خاصی است که این ملت و آن ملت را مثل شیر و شکر در هم بی آمیزد و مخلوط میکند این است آن نکته اصلی و آن چیزهای دیگر که بنظر آقایان میرسد آنها استحضانات و آن مقررات است و اطراف و حاشیه است که اینها را یکی کرده ، خوب آقایان علیحضرت همایون ما شاهنشاه ما و قهر

ما و ساکن ما و چشم ما و نور ما و بالآخر همه چیز ما این نظر را انداخت و برای این همجو پسری از همدیگر ملتی با آن سوبق همسر و همسنگی انتخاب فرمود آنوقت روزگار چه کار کرد ؟ (آنرا خدا میکند معتقد من) علیحضرت همایونی نظر افکند و این گوهر را انتخاب و اختیر فرمود ، بیکجایه پیشین را روزگار در این این وحیات شاهانه عینده دار شده است ملاحظه کنید بین و الاحسرت همایون ولایتهمه عظمی و و الاحسرت فوزیه پیوند بزرگوارانه بر قرار گردید که واقعا (مهر و مه چون قرین هم گشتند - آسمان از ضرب افکند کند) این درست شد ؟ آسمان چه چیز را بیه وصلت داده که در حقیقت دو وصلت است علیحضرت همایونی که بی منت مدعی ایران جدید (صحیح است) و موجد ایران نو است (صحیح است) از این طرف و خاندان بزرگ ایران نجیب همسر هم شاخه های آن درختی هستند که آن درخت محمد علی کبیر بوده که آن درخت هم موجد مصر امون است پس در حقیقت وصلت و یکی شدن این دو خاندان بزرگ اتصال و یکی شدن آن دو خانه است که سر و سرور آن دو مجیب و موجد کشور و ملت خویش هستند این دو نام بزرگ باهم پیوند کرده بکنی شده اند این دو خاندان را خدا بهم وصلت داده است ، وقت فرمودید چه عرض کرده ؟ این وصلت همایون واقع شد و ما امروز شرف داریم ، شادی داریم البته شادی هم میکنیم ، يك نکته را چند روز قبل يك کسی بمن گفت و جوابی هم که من دادم حالا میگویم گفت تمام جزء عادت خوب است گفته البته هر کاری نه نشین متناسب آن کار است حالا در يك چنین موقعی شایسته این است که ما اینطور باشیم - برقصان جو سرودیم بهار آمدن - لب لای گیر و بیچک از عشق - بگویم پای و فشاییم دست - البته پای میگویم ، میرقصیم ، کف میزنیم البته لازمه مقامات این کار همین است ، ما امروز سرور و شادمانیم از این که توفیق یافتیم يك جلسه در مجلس شورای ملی تشکیل شد که در این

جلسه رنگ مقدس برایت صفا مقدس ولایت با تصویب مجلس شورای ملی و صدور فرمان جهان منافع شاهنشاه عظیم الشان یک کوکب درخشان رنگ مایه ایران را بخود گرفت که برای آئینه ما صا در صدد سعادت اندر سعادت است (صحیح است) من از طرف همه آقایان و از طرف روزگار (ما تشکر نیاورد بکیم ما اشتباه میکنیم با خجل میکنیم یک کسی هشتم بیانمان در آینده علم قدر و پیشی دارد خیر) گیتی و زمانه و دهر تشکر میکند از پهلوی شاهنشاه و محبوب ما (صحیح است - احسن - کف زدن مستد حضار) منتهی من از زبان روزگار و دهر تشکرت کیهان و روزگار را زبان تنده به پیشگاه همایون شاهنشاه عظیم الشان خود خطاب کرده عرض میکنم شاهنشاه :

سپاس آور توانست گیتی جهان اگر چند گویا ندارد زبان من ای بدون بجایش زبان آورم سپاس از زبان جهان آورم خدای تو این شاه یارنده دار (کف زدن حضار) بتوفیق خدمت دلش زنده دار (احسن - کف زدن عیوم) از ملک آری و زنده دعای (احسن - کف زدن بسیار مستد حضار)

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - مایه بسی خوشوقتی و تشکر است همان طوریکه در موقع تفسیر اصل ۲۷ قانون اساسی شده شد و وعده فرمودند آقای نخست وزیر و هیئت وزیران لایحه تصویب اصل ایرایت را بوالاحضرت فوزه امروز بمجلس تقدیم فرمودند . گرچه همکاران محترم به ذات کافی و وفای فرمودند بنده هم نباید و تکمیل میکنم بنده و تمام نمایندگان محترم با کمال سرور و مسرت و خوشحالی با اعطای اصل ایرایت بوالاحضرت فوزه موافق هشتم . و الاحضرت فوزه دختر مرحوم علیحضرت ملک فؤاد و خواهر علیحضرت ملک فاروق پادشاه مصر و نامزد و الاحضرت و ملکه آینده ایران که از خاندان اسیل و با نجات و بزرگواری پادشاهی مصرند و صاحب کمالات و واجد مزایای ارضی و ملکیتی می باشند گذشته از اینکه خدمات آن خاندان سلطنتی

(عموم نمایندگان برخاستند)

رئیس - با تق آراء تصویب شد

(کف زدن بسیار مستد حضار - نشاء الله مبارك است)

[۴ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

بکشور مصر موجب احیاء و آبادانی آن کشور گشته و موجب افتخار کشور مصرند . شخص و الاحضرت فوزه دارای تمام اوصاف خوب و برجسته امالت و نجابت و عقاب میباشد معرفت و توصیف ایشان احتیاج بعرض نیست زیر مدح و تعریف است بطریق عجاب - تاریخ است از مدح و تعریف آفتاب . و الاحضرت همایون جو بهجت ما مجدداً شاهزاده که دارای ملکات باخدا ربی هستند با سرپرستی عالیحضرت همایون شاهنشاه و پهلوی بفضای و مزایای عالی کشمائی نیز شایسته گشته و فوق اعاده محبوب مالت اند عظمت و جلالت و کتایبی ایشان را همه از صمیم قلب خواهانیم و ولت این دو خاندان بزرگ موجب سعادت دو کشور و نعمت مسرت و کمال خوشوقتی ایرانیان است این فداه عالی هم یکی از اقدامات شاهنشاه همایون است که هر روز بواسطه یکی از شاهکار های فکری خود روزبهتری یابرن می بخشند ادای تشکر و مدح عالیحضرت همایونی زعبده زبان لکن وین قدر من خارج است . پاک دهن باید به پنهانی ملک - تا بگویم وصف آن رشک ملک با عرض این مقدمات این بنده و تمام نمایندگان محترم با اعطای اصل ایرایت بوالاحضرت فوزه بلکه آینده ایران موافق و مقدم بهارکشان را با کمال افتخار و مسرت پذیرفته ایم . مقدس باری مبرکباد بر سر و سمن رئیس - ماده واحده مجدداً قرائت میشود و رأی میگیریم (شرح زیر خوانده شد)

ماده واحده - مجلس شورای ملی نظر بقدر اصل ۲۷ متمم قانون اساسی باقتضاء مصالح عالی کشور بنابر پیشنهاد دولت تصویب مینماید که بوالاحضرت فوزه دختر علیحضرت مرحوم ملک فؤاد و خواهر اعلیحضرت ملک فاروق پادشاه مصر بموجب فرمان همایونی مفت ایرانی اعطاء شود

رئیس - موافقین با ماده واحده مبرکه که از طرف دولت پیشنهاد شده است برخیزند

رئیس - جلسه را ختم میکنم جلسه آینده روز یکشنبه سیزدهم آذر ماه دستور هم لوایح موجوده (صحیح است)
(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری